

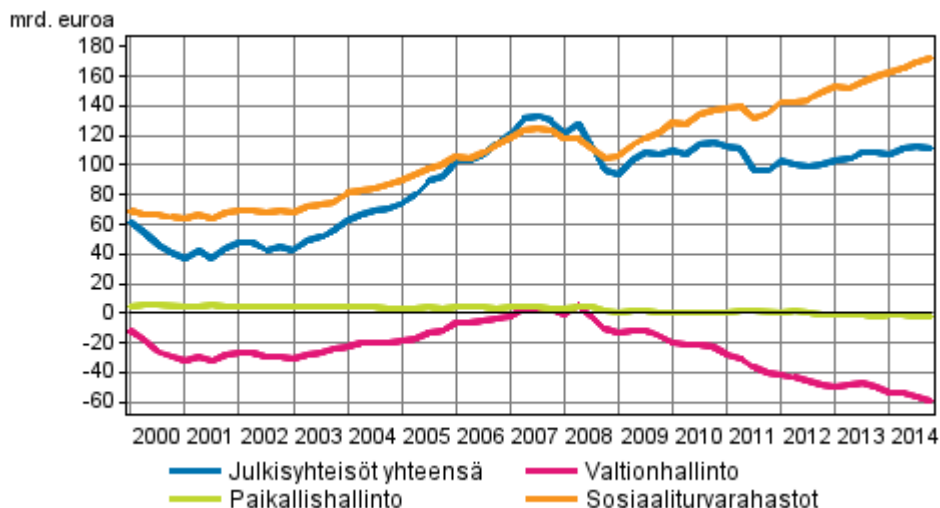
Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito

2014, 3. neljännes

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat hupenivat hieman vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä

Julkisyhteisöjen yhteenlasketut nettorahoitusvarat, eli rahoitusvarojen ja velkojen erotus, olivat 111,6 miljardia euroa vuoden 2014 lopussa. Vuoden viimeisen neljänneksen aikana valtion- ja paikallishallinnon nettorahoitusvarat supistuivat yhteensä 3,6 miljardilla eurolla mutta työeläkelaitosten varojen kasvun seurauksena julkisyhteisöjen yhteenlasketut nettorahoitusvarat supistuivat vain 1,1 miljardia euroa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoon.

Julkisyhteisöjen nettorahoitusvarat

Vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä valtionhallinnon varojen ja velkojen erotus kasvoi -55,9 miljardista -59,2 miljardiin euroon. Nettorahoitusvarojen supistuminen oli seurausta sekä talletusvarojen hupenemisesta, että joukkovelkakirjalainojen liikkeellelaskusta.

Tarkastelujakson aikana työeläkelaitosten ja muiden sosiaaliturvarahastojen nettorahoitusvarat kasvoivat 2,5 miljardilla eurolla. Vuoden lopussa varojen ja velkojen erotus oli 172,7 miljardia euroa. Kuten kahdella edelliselläkin vuosineljänneksellä, työeläkelaitosten varoja kasvattivat hallussapitovoitot. Neljänneksen

aikana työeläkelaitosten nettomääräiset sijoitukset sekä rahasto-osuuksiin, noteerattuihin osakkeisiin, että velkapapereihin olivat negatiivisia.

Vuoden viimeisellä neljänneksellä paikallishallinnon rahoitusvarojen ja velkojen erotus kasvoi -1,6 miljardista eurosta -1,9 miljardiin euroon.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen varat, velat ja nettorahoitusvarallisuus, mrd. euroa.....	4
---	---

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Työeläkelaitosten hallussapitämät osakkeet ja osuudet.....	5
--	---

Liitekuvio 2. Valtionhallinnon rahoitusvarat.....	5
---	---

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito.....	6
---	---

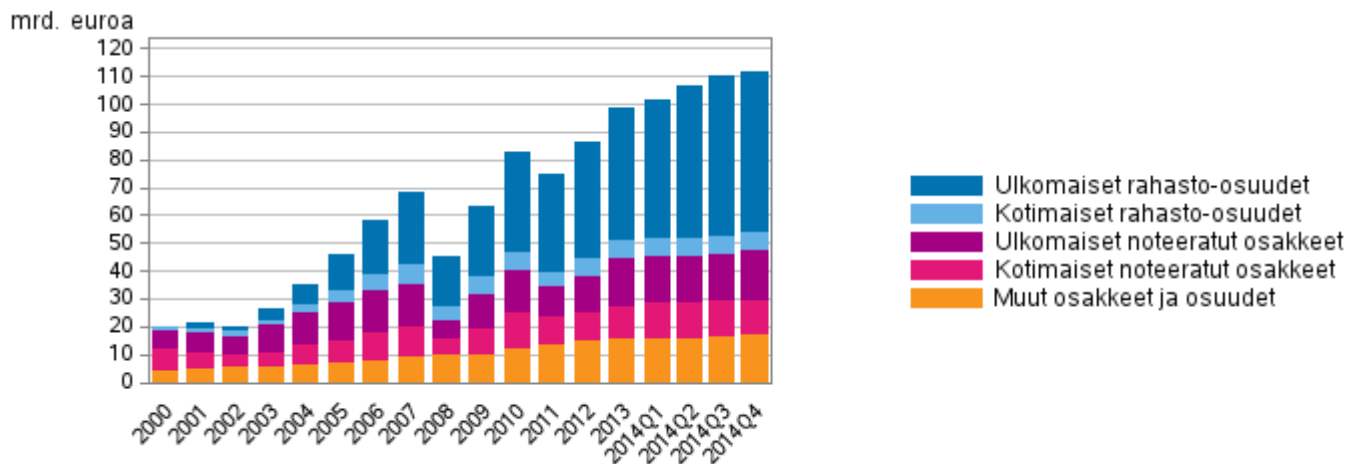
Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Julkisyhteisöjen varat, velat ja nettorahoitusvarallisuus, mrd. euroa

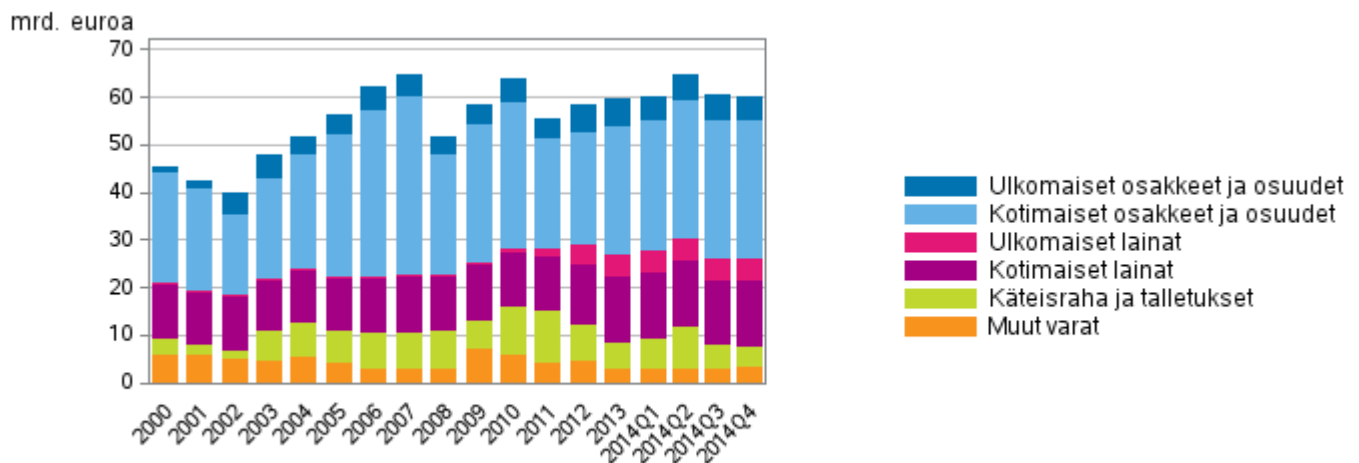
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014/Q1	2014/Q2	2014/Q3	2014/Q4
Varat	Julkisyhteisöt yht.	177,3	198,5	213,3	180,7	205,7	228,1	217,9	234,6	248,2	252,2	261,1	260,6	264,6
	Valtionhallinto	56,3	62,2	64,9	51,7	58,5	63,7	55,5	58,5	59,5	60,1	64,6	60,3	59,9
	Paikallishallinto	18,7	20,1	20,9	21,0	20,8	22,4	23,8	23,5	24,4	25,2	25,8	25,2	26,1
	Sosiaaliturvarahastot	102,3	116,2	127,4	108,0	126,4	142,0	138,5	152,7	164,3	166,9	170,7	175,1	178,6
Velat	Julkisyhteisöt yht.	85,2	83,7	83,1	83,9	97,7	112,5	121,9	134,4	140,1	144,3	149,2	147,9	153,0
	Valtionhallinto	68,2	65,3	62,2	62,6	73,6	86,6	95,8	106,6	108,9	113,4	117,8	116,1	119,1
	Paikallishallinto	15,5	16,5	17,6	18,6	19,9	21,4	22,8	24,9	26,8	26,4	26,6	26,8	28,0
	Sosiaaliturvarahastot	1,6	1,9	3,4	2,7	4,2	4,5	3,3	2,9	4,4	4,5	4,7	4,9	5,9
Netto	Julkisyhteisöt yht.	92,1	114,8	130,1	96,8	108,0	115,6	96,0	100,2	108,2	107,9	111,9	112,7	111,6
	Valtionhallinto	-11,8	-3,1	2,7	-10,9	-15,1	-22,9	-40,2	-48,1	-49,3	-53,3	-53,2	-55,9	-59,2
	Paikallishallinto	3,3	3,6	3,3	2,4	0,9	1,0	1,0	-1,4	-2,3	-1,3	-0,8	-1,6	-1,9
	Sosiaaliturvarahastot	100,7	114,3	124,1	105,3	122,2	137,4	135,2	149,8	159,8	162,5	166,0	170,2	172,7

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Työeläkelaitosten hallussapitämät osakkeet ja osuudet

Liitekuvio 2. Valtionhallinnon rahoitusvarat

Laatuseloste: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa julkisyhteisöjen eli valtion, kuntien ja sosiaaliturvarahastojen rahoitusvaroja ja velkoja vuosineljänneksien lopussa sekä niiden määriin vaikuttavia rahoitustaloustoimia (virtoja) neljänneksien aikana.

Tilastokeskuksessa laaditaan julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidoon lisäksi rahoitustilinpidoon vuositilastoa, joka kattaa kaikki Suomen kansantalouden sektorit sekä Suomen ja ulkomaiden välisen rahoitustaseen ja rahoitustaloustoimet. Rahoitustilinpidoon noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012). Tilasto perustuu EU:n asetukseen. Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitäjärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitäjärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan Yhteisöjen tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa hyödynnetään paitsi rahoitustilastoja, myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Neljännesvuositilaston laskenta perustuu kuntien ja sosiaaliturvarahastojen osalta myös vuosittaisen rahoitustilinpidoon lukuihin.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Maksutase

Tilastokeskuksessa laadittava Suomen maksutasetilasto on rahoitustilinpidoon tärkein ulkomaat -sektorin tietolähde. Neljännesvuosittain saatavassa maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidoon laadinnassa käytetään maksutaseen sisältämää rahoitustasetta, joka kuvaa ulkomaisia saamisia ja velkoja sekä niiden muutoksia. Maksutasetilaston kirjaukset ovat pääosin yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Luottokanta

Tilastokeskuksen luottokantatilasto on lähes kaikille sektoreille yhteinen tietolähde. Siitä ilmenee koko kotimaisen luottokannan (lainat ja joukkovelkakirjalainat) jakaantuminen luotonantaja- ja luotonsaajasektoreittain sekä luotonsaajatoimialoittain sekä luottojen jakaantuminen käyttötarkoituksen mukaan.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde vuodesta 2013 lähtien on Tilastokeskuksen tuottama tilasto, Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain, joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.- 3. neljänneksen osalta. Neljänneksen neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

TELAN sijoitusseurantakysely

Sijoitusseurantakysely on työeläkelaitosten tärkein tietolähde. Työeläkevakuuttajat TELA kerää jäsenlaitoksiltaan Finanssivalvonnan, Suomen Pankin ja Tilastokeskuksen kanssa yhteistyössä laaditun sijoituskantatilaston ja laatii niistä yhteenvetotilastot. Yhteenvetotilastot ovat neljännesvuosittain rahoitustilinpidon käytettävissä eriteltyinä pakolliseen ja vapaaehtoiseen työeläkevakuuttamiseen. Lisäksi vastaavat tiedot saadaan muista sosiaaliturvarahastoista sekä Suomen Pankin ja Valtion eläkerahastosta.

Arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisteri

Noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Arvopaperikeskuksen (APK) arvo-osuusrekisterin tietoja. Rekisteristä saadaan neljännesvuosittain kunkin arvo-osuusjärjestelmään kuuluvan osakesarjan sektorikohtaiset omistukset kappaleittain sekä osakkeiden kurssit neljänneksen lopussa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Täten lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia. Oman vaikeutensa rahoitustilinpidon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidon määritelmistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla. Alipeittoa esiintyy lähinnä kuntasektorin tiedoissa, joiden lähteenä käytetty kuntien talouden neljännesvuosittilasto ei sisällä kuntayhtymien tietoja. Tietolähteiden käytössä pyritään systemaattisuuteen ja jatkuvuuteen. Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa voidaan arvioida eri tietolähteiden luotettavuutta suhteessa muihin tietoihin. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta. Yhteenvedossa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Yksi keino arvioida julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilijä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali-)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettoraahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Erojen suuruus vaihtelee alasektoreittain ja tyypillisesti erot ovat suurempia neljännesvuosi- kuin vuositasolla. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä lainkaan, vaan tilit tasapainotetaan.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Julkisyhteisöjen neljännesvuosirahoitustilinpidon tiedot valmistuvat 90 päivän viiveellä, ja ne julkaistaan noin 95 päivän viiveellä. Neljänneksien tiedot tarkentuvat edellisen vuoden vuositietojen valmistuessa syyskuun lopussa, ja uusimmat tiedot julkaistaan aina seuraavan julkistuksen yhteydessä. Käytännössä muutokset ovat kuitenkin pieniä. Sen sijaan menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot raportoidaan Eurostatille ja Euroopan keskuspankille kolmen kuukauden viiveellä, minkä jälkeen ne on maksutta saatavissa myös Tilastokeskuksen internetsivuilta julkisen talouden aihealueelta. Eurostat tulee julkaisemaan joitakin julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon neljännesvuosittilastojen lukuja omilla internetsivuillaan, joten Eurostatin sivuilta on mahdollista saada vertailukelpoista tietoa Euroopan unionin jäsenmaiden julkisyhteisöjen rahoitustilinpidosta myös neljännesvuosittain.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen

aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset ovat myös voineet vaikuttaa tietojen vertailtavuuteen. Aikasarjat on saatavilla vuodesta 1999 alkaen (taseille jo 1998 viimeisestä neljänneksestä).

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Rahoitustilinpito koostuu monista eri lähdetilastoista saaduista tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Vertailua ei usein ole järkevää tehdä. Rahoitusmarkkinatilastoihin nähden poikkeamat ovat yleensä pieniä. Julkisyhteisöjen alijäämä ja -velkatilasto sisältää tietoja rahoitustaloustoimista. Tiedot rahoitustaloustoimista ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidon kanssa. Sen sijaan velkatiedot poikkeavat rahoitustilinpidon tiedoista arvostuksen osalta. Rahoitustilinpidossa julkisyhteisöjen velka kirjataan markkina-arvoon, julkisyhteisöjen velka neljännesvuosittain -tilastossa nimellisarvoon.

Lisätietoja

Martti Pykäri 029 551 3382

Timo Ristimäki 029 551 2324

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Julkisyhteisöjen rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-1948 (pdf)